

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Mátyás Miklós ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, ... jogtanácsos által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen, személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2009. június 19. napján meghozott, 37.P.21.610/2009/6. számú ítélete ellen az alperes részéről 7. és 8. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 125.000 (százhuszonötezer) forint + Áfa fellebbezési költséget.

A le nem rótt 90.000 (kilencvenezer) forint fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

...-án 16 óra körüli időben a felperes feleségével a ...haladt az ... irányából, amikor a helyszínen demonstrálók tömegoszlatását végző, az alperes állományába tartozó rendőrök gumilövedékekkel meglőtték. A lövésektől a felperes bal combján és hónalján szenvedett sérüléseket. A felperesen végrehajtott műtét során eltávolították a két darab gumilövedéket és a zúzódott lágyrészeket. A felperes gyógyulási időtartama 6 hét volt.

A felperes feljelentést tett hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás vétsége és gondatlanságból elkövetett súlyos testi sértés vétsége miatt. A Budapesti Nyomozó

Ügyészség Nyom.1766/2006/1. számú határozatával a nyomozást megszüntette, egyrészt, mert a cselekmény nem valósította meg a hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás vétségét, másrészt a gondatlanságból elkövetett súlyos testi sértés vétsége tekintetében az elkövető kiléte nem volt megállapítható.

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette testi épséghez, egészséghez és emberi méltósághoz fűződő személyiségi jogát. A jogsértés miatt 3.000.000 forint nem vagyoni kártérítés és késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a sérülés bekövetkezéséért az intézkedéseket elrendelő ... is felelősséggel tartozik. Hivatkozott arra is, hogy a felperes közrehatott a kár bekövetkezésében, amikor az intézkedés észlelését követően nem hagyta el a helyszínt. A felperes kártérítési igényét az alperes eltúlzottnak tartotta.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes azzal, hogy ...-án ...en, a kötelékébe tartozó ismeretlen személy két gumilövedékkel meglőtte a felperest, megsértette a felperes emberi méltóságát valamint testi épséghez és egészséghez fűződő jogát. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 3.000.000 forintot és ennek 2006. október 23-tól a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát, valamint 250.000 forint + áfa perköltséget. A felmerült 180.000 forint illetékről úgy rendelkezett, hogy azt az állam viseli.

Az ítélet indokolásában kifejtette, hogy az alperes nem tette vitássá, miszerint a felperes sérüléseit a kötelékébe tartozó személy által leadott lövések okozták, ezért ebben a körben a bizonyítást nem folytatta le külön az elsőfokú bíróság. Aggálytalanul megállapítható volt a testi épség és az egészséghez való jog megsértése, ezt követően az emberi méltóság megsértését vizsgálta az Alkotmány 54. § (1) bekezdése, a 8/1990. (IV. 23.) AB határozat, a 46/1991. (IX. 10.) AB határozat alapján. Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a felperes önhibáján kívül és egyéb tájékoztatás hiányában olyan körülmények közé került az esemény során, hogy sem annak értékelésére, sem pedig annak következményeként a helyszín biztonságos elhagyására nem volt módja. Az alperes tagjai tehát megsértették emberi méltóságát, amikor önkényesen beavatkoztak demokratikus jogának, a gyülekezési jognak a gyakorlásába, indokolatlanul azonosan kezelve őt a rendbontó csoportok tagjaival.

A nem vagyoni kártérítési igénnyel kapcsolatban rögzítette, hogy az alperes nem vonta kétségbe a felperes fizikai sérüléseinek maradandó nyomát, az esztétikailag zavaró sebhelyek tényét. Utalt arra, hogy a felperes öltözködése az esztétikailag zavaró sebhelyek miatt is átalakult, illetve a szabadidő eltöltése is hátrányosan megváltozott. A perben ismertté vált körülményeket mérlegelve az elszenvedett sérelemért támasztott felperesi nem vagyoni kárigényt az elsőfokú bíróság nem tartotta eltúlzottnak. Rámutatott, hogy a felperes testi és lelki sérülése rendes jogorvoslattal értelemszerűen nem volt elhárítható. Az ún. ...-jelentés által is feltárt szakmai hibák, hiányosságok megállapíthatóvá teszik, hogy a bejelentett rendezvényen az alperes nem biztosította azokat a feltételeket, amelyeket a gyülekezési jog jogszerű gyakorlása esetére az állampolgár elvárhat. A biztosítási

terv hiánya, a műveletek összehangolásának elmulasztása, a rendezvény biztosítására kirendelt és őket irányító szervek együttműködésének elmulasztása összességében olyan helyzetet teremtett, hogy az alkalmazott rendőrségi kényszerintézkedéseket nagy számban kellett olyan személyeknek is elszenvednie, akikkel szemben az intézkedés indokolatlan volt. Olyan körülmény nem merült fel, hogy a felperes közrehatott volna a kár bekövetkezésében. Az alperes a felperesi állítással ellentétben nem igazolta, hogy a helyszín elhagyására szóló felhívást a felperes és házasátársa hallotta. Az intézkedést elrendelő szerv felelősségére történő alperesi hivatkozás nem alkalmas a kártérítési felelősség alól való kimentésre, mert a felperes sérüléseit közvetlenül a ... kötelékébe tartozó személy okozta. Hivatkozott ebben a körben a Ptk. 344. § (1) bekezdésére. A késedelmi kamatról a Ptk. 360. § (1) bekezdése és a 301. § (1) bekezdése alapján rendelkezett. Mellőzte a nyomozati iratok beszerzésére vonatkozó indítványt, mivel az alperes nem vitatta a keresetlevél mellékletei között szereplő nyomozati iratok tartalmát. Az alperes és a ... ellen folyamatban volt per iratainak beszerzését pedig azért nem rendelte el, mert nem a jelen perbeli felek közötti jogvitára vonatkozott, más tényalapról származott.

A perköltség viseléséről a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint határozott.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperes élt fellebbezéssel, amelyben a megítélt kártérítés összegének 1.500.000 forintra való mérséklését kérte, mivel a felperes ilyen mértékben hatott közre a kár bekövetkezésében az alperes álláspontja szerint. Az alperes hivatkozott arra, hogy a felperesnek lehetősége volt a helyszín biztonságos elhagyására. A ...-jelentésben rögzítettek szerint, amit az ügyészségi határozat is megerősít, a tömegoszlatás nem volt jogellenes a sérülés bekövetkezésének helyszínén. A rendőri intézkedés észlelése szubjektív dolog, azonban ez a rendőri tevékenység zajjal és látvánnyal jár, amit a környéken jól lehetett érzékelni, így elkerülhető volt a rendőri akció, azonban a felperes esetében ez nem történt meg. Kifogásolta az ítélet megállapítását, miszerint indokolatlanul alkalmaztak kényszert a felperes magánszférájába beavatkozva, mivel a felperes önkéntes alapon indult el egy olyan területre, amelyen jogszerű rendőri intézkedéssorozat zajlott. A sérülés helyszínén a felperes nem a gyülekezési jogával kívánt élni, mivel az általa megjelölt rendezvény csak később kezdődött el egy másik helyszínén. Helytelennek tartotta azt a megállapítást is, hogy a bejelentett rendezvény tekintetében nem biztosította az alperes az állampolgárok számára az alapvető jogokat, ugyanis a helyi rendőri szerv volt köteles erre és a rendőri szervek együttműködésének koordinálására is. Az alperes szerint csak az róható fel neki, hogy a gumilövedékek kilövése kapcsán a felperesnek sérülést okozott. A sérüléssel járó tömegoszlatást azonban nem a alperes neve rendelte el. A megítélt kártérítési összeget túlzottan magasnak tartotta. Kérte, hogy a másodfokú bíróság az általa hivatkozott eljárás dokumentumainak figyelembevételével hozza meg ítéletét.

A felperes fellebbezési ellenkérelmet terjesztett elő, amelyben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Előadta, hogy a felperes nem gyülekezési jogával kívánt élni, hanem a ... szoborhoz indult kegyeletét leróni, mint egyszerű járókelő. A káresemény bekövetkezésében kizárt a felperes közrehatása, a területen semmilyen

rendőri intézkedés nem zajlott, az alperes az őt ért támadás lehetőségét nem is feltételezhette.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdése rendelkezésének megfelelően csupán a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálta felül. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét csak a nem vagyoni kártérítés 1.500.000 forintot meghaladó része vonatkozásában vizsgálta. Ennek során a Fővárosi Ítéltábla a következőkre alapította döntését.

A Ptk. 84. § (1) bekezdésének e) pontja értelmében az, akit személyhez fűződő jogában megsértenek, kártérítést követelhet a polgári jogi felelősség szabályai szerint. A Ptk. 339. § (1) bekezdése kimondja, hogy aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentésül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható. A Ptk. 355. § (4) bekezdése szerint kártérítés címén a károkozó körülmény folytán azt a kárpótlást és költséget kell megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges. A kártérítésnek a jogsértés megállapításánál ismertetett objektív feltételeken túlmenően (kár bekövetkezése, a károkozás jogellenessége és a kettő közötti okozati összefüggés) szubjektív feltétele a felróhatóság.

A nem vagyoni kártérítés az adott személyiség értékminőségében bekövetkezett csökkenés ellensúlyozására hivatott, mértékének pedig ahhoz kell igazodnia, hogy ez a személyiséget jellemző helyzet milyen mértékű kedvezőtlen irányú változást idézett elő a jogsérelmet szenvedett félnél. Ennek megfelelően a jogsértés tárgyi súlyát, a sérelem időpontját, a kialakult bírói gyakorlatot és a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként megállapítható ténylegesen bekövetkezett hátrányokat kellett értékelni.

A Ptk. 349. §-ában szabályozott államigazgatási jogkörben okozott kárért való speciális felelősségi szabályokat akkor kell alkalmazni, ha az a személyiségi sérelem, amiből a kár bekövetkezett, jogellenes államigazgatási tevékenységből, intézkedésből ered. Az alperesi intézkedés ebbe a körbe tartozik.

A perben az alperes nem tette vitássá, hogy jogsértést valósított meg a felperessel szemben, csupán a nem vagyoni kártérítés összegszerűségét tartotta eltúlzott mértékűnek a felperes közrehatására figyelemmel. Az alperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy a felperes közreható magatartásával hozzájárult a nem vagyoni kár bekövetkezéséhez, ugyanis a nem vagyoni kártérítésnél a jogosult közrehatása nem állhat fenn. Mindemelllett a peres eljárás során nem merült fel olyan adat, amely szerint a felperes viselkedése megalapozta volna a jogszerűtlen rendőri intézkedést vele szemben.

A Pp. 163. § (3) bekezdése alapján külön bizonyítás nélkül elfogadható olyan hátrány bekövetkeztése, amely köztudomású ténynek tekinthető. Nyilvánvaló módon kedvezőtlenül érintik az érintett személy életminőségét a jogosulatlanul okozott testi sérülések, ez további bizonyítás nélkül is köztudomású tényként elfogadható. Ezen túlmenően a felperes személyes előadása és az azt alátámasztó tanúvallomás, valamint az orvosi iratok szerint a felperes súlyos fizikai és lelki sérülést szenvedett el a jogszerűtlenül leadott lövések következtében elszenvedett

sérülés során, amely hátrányok korábbi életvitelének jelentős megváltozását eredményezték. A több, alapvető személyhez fűződő jogot érintő jogsértés, azok súlyossága, jellege miatt a Fővárosi Ítéltábla a jogsértésekkel arányban állónak ítélte az elsőfokú bíróság által a Pp. 206. § (3) bekezdésének megfelelően megállapított 3.000.000 forint nem vagyoni kártérítést, a fellebbezési eljárásban annak felülmérlegelésére okot adó körülményt egyik fél sem adott elő.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság helytálló ítéletét helybenhagyta a Pp. 253. § (2) bekezdése és a Pp. 254. § (3) bekezdése szerint, annak helyes indokai alapján.

A fellebbezési eljárásban felmerült költségről a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdése szerint határozott, figyelemmel az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdésének c) pontjára és a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésére és 14. §-ára. A felperesi képviselő munkadíjáról a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdése alapján rendelkezett.

Budapest, 2010. január 28.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. . Vuleta Csaba s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő

